

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Jeg har ikke foretaget en nærmere undersøgelse af de af Bodil Graae producerede programmer i Danmarks Radio, og jeg agter heller ikke at iværksætte en sådan undersøgelse. Spørgsmålet vedrører Danmarks Radios programvirksomhed, for hvilken radiorådet i henhold til radiolovens § 9, stk. 2, har den endelige administrative afgørelse.

Hvis der med spørgsmålet sigtes til en udsendelse »Kvinder for fred«, som Bodil Graae har medvirket i, oplyser Danmarks Radio, at udsendelsen blev bragt i marts 1980, produceret af undervisningsafdelingen. En klage over udsendelsen blev afgjort af undervisningsministeren, som har det endelige ansvar for undervisningsafdelingens programmer iflg. aftale indgået i henhold til radiolovens § 15.

Spm. nr. 797

Til *arbejdsministeren* (27/5 82) af:

Bertel Haarder (V):

»Vil ministeren tage initiativ til at fjerne hindringerne for deltidsarbejde i den offentlige og private sektor, efter at finansministeriet i et svar til politisk-økonomisk udvalg klart har erkendt, at adgang til deltidsarbejde er en langt mere fordelagtig måde at nedsætte arbejdstiden på end de forslag om begrænsning af overarbejde, kortere arbejdsuge og betalt frihed til uddannelse, som fagbevægelsen og regeringen satser på?«

Begrundelse

Sjældent har et ministersvar givet så gode argumenter mod regeringens og fagbevægelsens planer, som det svar, politisk-økonomisk udvalg fik forleden om »de samfundsøkonomiske konsekvenser af arbejdstidsforkortelser«.

Det hedder heri:

»Sammenfattende kan det konkluderes, at en øget udbredelse af deltidsarbejde er den – set ud fra et rent samfundsøkonomisk synspunkt – mest fordelagtige måde at nedsætte arbejdstiden på. De øvrige forner for arbejdstids- og arbejdsudbudsreduktioner vil i højere grad indebære en risiko for, at der opstår en række ugunstige bivirkninger, f. eks. i form af øgede lønomkostninger, tab af produktionskapacitet og øgede offentlige udgifter.«

Disse ulemper dokumenteres gennem et omfattende tabelmateriale, der også viser den store reallønsforringelse, der følger af regeringens og fagbevægelsens planer.

Om deltidsarbejde hedder det derimod:

»En øget udbredelse af deltidsarbejde vil utvivlsomt have gunstige samfundsøkonomiske virkninger. For det første er der tale om en forkortelse af den gennemsnitlige arbejdstid uden lønkomensation. For det andet har deltidsarbejdskraft en højere arbejdstimeproduktivitet end fuldtidsarbejdskraft.

Endelig vil en større udbredelse af deltidsarbejde ikke give anledning til tab af produktionskapacitet – tværtimod. I virksomheder, hvor en stor del af arbejdskraften er på deltid, er der mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af produktionsprocessen og for en høj udnyttelsesgrad af kapitalapparatets kapacitet.«

Altså frihed og velstand på en og samme tid, modsat den ufrihed og fattigdom, der følger af begrænsning af overarbejde, generelle arbejdstidsforkortelser, betalt frihed til uddannelse m.v.

Eneste ulemper er det eventuelle administrative merarbejde som følge af et øget antal ansatte samt risikoen for, at nogle vil blive forhindret i at få fuldtidsarbejde, hvis virksomheder indretter sig på deltid. Det sidste kan undgås ved at give deltidsansatte fortrinsret til arbejde, der opslås ledigt i virksomheden.

Finansministeriets redegørelse punkterer mange samfundsdebattørers, herunder arbejdsministerens, illusioner om at kunne bidrage til løsning af landets problemer gennem tvungne arbejdstidsforkortelser af den ene eller den anden art. I stedet bør der nu være fri bane for venstres liberale forslag om fjernelse af hindringer for deltidsarbejde, herunder fjernelse af de bestemmelser i overenskomsterne, der indskrænker den enkeltes ret til at aftale en deltidsordning med arbejdsgiveren.

Om lønmodtagernes ønsker er der ingen tvivl. Alle undersøgelser viser et massivt ønske om adgang til deltid, jfr. bl. a. gentagne undersøgelser foretaget af socialforskningsinstituttet. Arbejdsministeren bør straks optage forhandlinger med arbejdsmarkedets parter herom, således at folketinget i tilfælde af et negativt resultat i god tid kan nå at lovgive